

Nuori Yrittäjyys ry

NY Vuosi Yrittäjänä

*Neuonantajan
opas*

A Member of JA Worldwide

Nuori Yrittäjyys
Ung Företagsamhet
Finland

Yhdistä, Yritä, Innosta – Tervetuloa jakamaan kokemuksiasi nuorten kanssa!

Kiitos valinnastasi ryhtyä neuvonantajaksi nuorten NY-yritykselle. Tämä opas selventää Nuori yrittäjyys ry:n toimintaa, sen opinto-ohjelmia ja antaa käytännön neuvoja NY:n neuvonantajana toimimiseen.

Toivomme, että opas auttaa Sinua työskentelemään nuorten kanssa ja nuoret saavat yhteistyövuodesta ikimuistoisen kokemuksen itselleen.

Sisällysluettelo

1	Nuori yrittäjyys yhdistyksenä	3
2	Opinto-ohjelmat	4
3	Oppimateriaali NY-Oma yritys -ohjelmaan	6
4	Neuvonantajan tehtävät	7
5	Tapaamiset NY-yrittäjien kanssa ja ohjeita ohjelmaan	8
6	Neuvonantajana toimiminen - FAQ	11

1 Nuori yrittäjyys yhdistyksenä

Nuori yrittäjyys ry (NY) edistää nuorten yrittäjyys- ja kuluttajakasvatuksen tietämystä. Toiminnallisesti NY tarjoaa yrittäjyys- ja kuluttajakasvatusta tukevia opinto-ohjelmia 14-25 -vuotiaille nuorille oppilaitosten kautta. Ohjelmat ovat käytännönläheisiä, tekemällä oppimisen periaatteella toimivia kokonaisuuksia, jotka opettavat ongelmanratkaisua, ryhmätyötä sekä vastuunottoa omasta toiminnasta ja tarjoavat mahdollisuuksia omien ideoiden toteuttamiseen.

Tärkeä osa toimintaa on koulun ja liikelämän yhteistyö, joka konkretisoituu liikelämässä toimivien henkilöiden ja koulun vuorovaikutuksella NY:n tarjoamissa ohjelmissa. Tässä asiakirjassa on lyhyt kuvaus NY:n tarjoamista ohjelmista sekä mahdollisuuksista vapaaehtoistoimintaan yhdessä koulujen kanssa.

NY on voittoa tavoittelematon yhdistys, ja se kuuluu 98 jäsenmaata käsittävään kansainväliseen kattojärjestykseen Junior Achievement Worldwideen. Suomessa olemme vuodesta 1995 lähtien kouluttaneet tuhansia tulevaisuuden aktiivisia kansalaisia.

2 Opinto-ohjelmat

NY – Oma Talous

NY – Oma Talous on peruskoulun 7.–9. -luokkalaisille suunnattu kahdeksan oppitunnin mittainen kuluttajakasvatuksen ja taloustiedon kokonaisuus, jossa opettaja ja luennoitsijoina toimivat liike-elämästä tulevat vapaaehtoiset.

NY – Vuosi Yrittäjänä

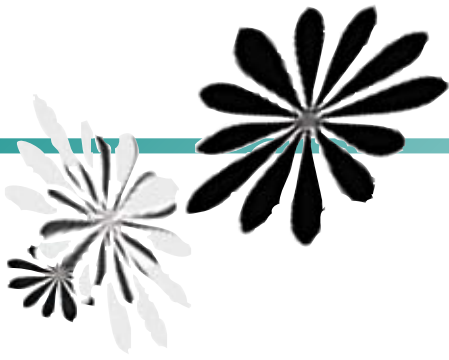
NY – Vuosi Yrittäjänä -ohjelmassa 14–20 –vuotiaat, peruskoulussa ja toisella asteella (amatillinen ja lukio) opiskelevat nuoret perustavat lukuvuoden ajaksi toimivan NY-yrityksen. NY-yritys toimii oikealla rahalla ja se markkinoi opiskelijoiden oman idean mukaisia tuotteita tai palveluita. Opettajan lisäksi nuorilla on ohjelmassa tukena ulkopuolinen neuvonantaja sekä toimintaa ohjaava oppimateriaali.

Opinto-ohjelman tavoitteena on antaa oppilaalle kokonaiskuva yritysmaailman keskeisistä toiminnoista ja valottaa yrittäjyyttä mahdollisena ammattina. Oppilaalle tulevat tutuksi yrittäjyyden ja yritystoiminnan peruskäsitteet ja he oppivat etsimään ja arvioimaan omaa yritysideaansa. Yrityksen tärkeimpiä asioita, kuten kannattavuuden laskentaa, tuotantoa, ja markkinointia harjoitellaan käytännössä. Tutuksi tulevat myös yrityksen perustamisen eri vaiheet.

Opinto-ohjelma tarjoaa oppilaille ainutkertaisen mahdollisuuden kehittää sellaisia henkilökohtaisia tieto-taitoja, joilla on merkitystä myöhemmin työelämään astuttaessa sekä omien raha-asioiden hoidossa.

NY-yrityksissä seuraavat taidot ja tiedot ovat yksilöllisen kehittymisen tärkeitä tavoitteita:

- ✿ Yhteistyö-/ryhmätyötaitot ja toinen toisensa tukeminen – NY-yrityksen pyörittäminen on yhteistyötä.
- ✿ Yhteisten päätösten tekeminen
- ✿ Kommunikaatiotaidot – osallistuminen kokouksiin ja keskusteluihin asiakkaiden ja työtovereiden kanssa sekä oman NY-yrityksen esittely eri tilanteissa
- ✿ Markkinointi – oman tuotteen tai palvelun myyminen ja markkinointi
- ✿ Asiakas- ja kohderyhmien tunnistaminen ja markkinointisuunnitelmien tekeminen
- ✿ Henkilökohtaisten taitojen kehittyminen – luovuus, itsetunto, omatoimisuus

NY-yritystoiminnan avulla kasvatetaan pääasiassa asennetason yritteliäisyyttä, innovointia ja aktiivista otetta asioihin. Tarkoitus ei ole, että ohjelman suorittaneet nuoret ryntäävät perustamaan yrityksen vaan että heillä on tietoa ja käytännön kokemusta työelämässä tarvittavista taidoista.

Lisäksi oman yrityksen perustaminen voi siintää tulevaisuuden haaveissa. Kokemuksemme mukaan yrityksiä perustavat aktiiviset, innovatiiviset ja luovat ihmiset ja myös palkkatyössä näille ominaisuuksille on kysyntää.

NY - Oma yritys

NY - Oma yritys –ohjelman idea on pitkälti sama, kuin NY-Vuosi yrittäjänä, mutta ohjelmaan osallistujat ovat korkea-asteen opiskelijoita ja ohjelman tavoitteena on yrityksen perustamisprosessin ja alkuvaiheen toiminnan suunnittelu ja yrityksen pyörittämisen harjoittelu käytännössä.

NY-yritys tarjoaa hyvän pohjan omien ideoiden testaamiseen ja liiketoiminnassa tarvittavien taitojen kehittämiseen. Neuvonantajan rooli on avustava, konsultoiva ja mahdollisuuksien mukaan ”ovia aukovaa”.

3 Oppimateriaali NY-Oma yritys -ohjelmaan

Ohjelman oppimateriaali sisältää oppaiden ja lisäksi NY:n verkkosivuilla olevan tukimateriaalin. Kaikki oppaat ja tukimateriaali on saatavissa NY:n verkkosivuilta osoitteesta:

www.nuoriyrittajyys.fi -> *opinto-ohjelmat* -> *NY-Oma yritys* -> *opetusmateriaali*.

Materiaali on jaettu luokkiin sen tarkoituksen mukaan ja oppaat ovat yleensä PDF- tai MS Word-muodossa ja täytettävät lomakkeet Word- tai Excel-muotoisina muokkausta varten. Alla on lyhyt kuvaus ohjelmaan liittyvistä oppaista. Näihin oppaisiin viitataan myös tässä materiaalissa ja ne ovat saatavilla PDF-muodossa NY:n verkkosivuilta tutustumista ja mahdollista tarvetta varten.

Opiskelijan opas

Lyhyt opas, joka jaetaan jokaiselle oppilaalle. Oppaassa on kerrottu toiminnan perusasiat ja lukuvuoden kulku oppilaan kannalta sekä annettu ideoita ja vinkkejä toimintaan.

Opettajan opas

Sama kuin NY-Vuosi yrittäjänä -ohjelmassa. Opettajalle suunnattu opas, jossa kerrotaan asioista opettajan näkökulmasta, annetaan vuosisuunnitelma ohjelmaan sekä kerrotaan vakuutus ja pankkiasioista sekä verotukseen liittyvistä vastuista NY-yritystoimintaan liittyen.

Neuvonantajan opas

Neuvonantajalle suunnattu opas, jossa kuvataan neuvonantajan tehtäviä ja annetaan vinkkejä neuvonantajana toimimiseen.

Lomakepohjat ja muu taustamateriaali

Oppaan lisäksi satavilla on valmiit pohjat mm. yrityksen perustamiseen ja rekisteröintiin, SWOT (heikkoudet, vahvuudet, mahdollisuudet, uhat) -analyysiin, liiketoimintasuunnitelmaan ja vuosikertomukseen. Lomakkeet löytyvät Nuori yrittäjyys ry:n www-sivuilta:

www.nuoriyrittajyys.fi -> *opinto-ohjelmat* -> *NY-Oma yritys* -> *Opetusmateriaali*

4 Neuvonantajan tehtävät

Harjoitusyrityksen neuvonantajana sinun tulee olla oma itsesi ja jakaa omia kokemuksiasi opiskelijoiden kanssa muutaman kerran lukukaudessa. Yhteensä neuvonantajan odotetaan käyttävän tehtävään noin 10-15 tuntia lukuvuoden aikana. Sinun ei tarvitse olla supermies tai nokian toimitusjohtaja, vaan riittää mainiosti, jos sinulta vain löytyy innostuneisuutta, elämäkokemusta sekä halua edistää nuorten oppimista ja yrittäjyyttä.

Käytännössä neuvonantajan tehtävään kuuluu nuorten ideoiden kommentointi, parannusehdotukset, mahdolliset kontaktit alueen toimijoihin, neuvot ja ehdotukset miniyrittäjien tuotannon, markkinoinnin ja myynnin kehittämiseksi sekä tarvittaessa nuorten innostaminen toimintaan.

Neuvonantajana tapaat nuoria sovittuna aikana, yleensä kouluajan ulkopuolella esimerkiksi NY-yrityksen hallituksen kokouksessa, jossa käydään toimintaa lävitse. Keskustelemalla nuorten kanssa yrityksen toiminnasta huomaat varmasti oppivasi itsikin uusia asioita ja pääset sisälle sekä aloittavan yrityksen ongelmiin että nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin.

5 Tapaamiset NY-yrittäjien kanssa ja ohjeita ohjelmaan

Alla on esitetty ehdotus tapaamisista lukuvuoden aikana ja niiden sisällöstä. Luonnollisesti voitte tavata useammin tai harvemmin ja sen mukaan mikä tuntuu sinun ja NY-yrittäjien kannalta järkevältä.

Liikeidean kommentointi (elo-, syys-, lokakuu)

Kun opiskelijoilla on mahdollisia toimintaideoita valmiina, olisi hyvä tavata ja keskustella eri ideoiden mahdollisuuksista ja toteutuksesta ja kommentoida niitä. Ensimmäisessä tapaamisessa on myös hyvä tutustua nuoriin ja heidän tavoitteisiinsa oman NY-yrityksen suhteen.

Neuvonantajan rooli voidaan jakaa kahteen osaan. Ensimmäinen osa on ns. normaali idean arviointi (SWOT- Edut, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat), jotka määrittävät onko idea toteuttamiskelpoinen. Toiseksi ja ehkä tärkeimmäksi sinun tulisi arvioida asioita, joita nuoret eivät ehkä itse huomaa tai osaa ottaa huomioon. Näitä asioita ovat muunmuassa:

- Onko idea toteuttamiskelpoinen yhden lukuvuoden aikana?
- Onko opiskelijoille osaaminen ko. idean toteuttamiseen?
- Onko koko tiimi sitoutunut toimintaan?

Nämä asiat kannattaa käydä nuorten kanssa rehellisesti lävitse ja tarvittaessa muuttaa suunnitelmia, jos esim. motivaatio ei ole kunnossa.

Rekisteröinti ja lomakkeiden täyttö

Kun opiskelijat ovat valmiita rekisteröimään yrityksen tulee NY-yrityksen lähettää rekisteröinti-ilmoitus NY:n kansalliseen toimistoon. Ilmoitus löytyy yrityksen kansioista. Rekisteröinti-ilmoituksessa tulee olla yrityksen tietojen lisäksi myös neuvonantajan tiedot.

Lomakkeiden täyttö on pyritty tekemään yksinkertaiseksi ja kysymykset muotoilemaan selkeiksi, mutta joskus opiskelijoilla on kysyttävää myös näistä lomakkeista. Yleisesti kuitenkin opettaja auttaa näiden täytössä. NY:n verkkosivuilta voit tarvittaessa ladata kaikki tarpeelliset lomakkeet.

Liiketoimintasuunnitelma (syysmarraskuu)

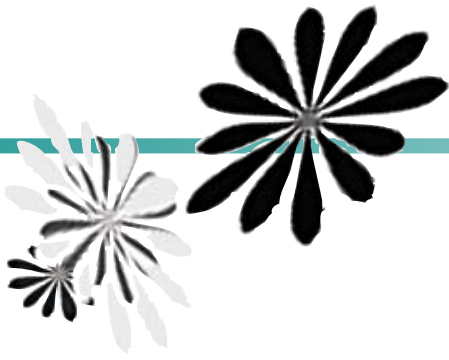
Kun liiketoimintasuunnitelma alkaa olla valmiina, niin sen kommentoinniksi ja kehittämiseksi kannattaa pitää tapaaminen. Järkevä käytäntö on pyytää opiskelijoita lähettämään suunnitelma esim. viikkoa ennen tapaamista sähköpostilla, jotta voitte tapaamisessa keskustella kehitysideoista sekä mahdollisista suunnitelman sudenkuopista.

Muista kuitenkin, että NY-yrittäjät ovat nuoria ja opiskelijoita ja tämä on todennäköisesti ensimmäinen liiketoimintasuunnitelma, jonka he koskaan ovat tehneet.

Yritys toiminnassa (kaksi tapaamista välillä marras - helmikuu)

Kun yritys alkaa toimia on ensimmäisenä haasteena yleensä joko tuotannon tai markkinoinnin toteuttaminen. Tässä tilanteessa nuoret voivat pyytää tapaamista kanssasi kysyäksesi neuvoja esim. miten tämän voisi toteuttaa tai kenelle myydä. Tapaamisen sisällöstä ja tavoitteista olisi hyvä sopia etukäteen ja pyytää nuorilta tuotteen kuvaus ja omat ideat markkinointiin ja tuotantoon.

Tapaamisessa voi vapaasti keskustellen joko ehdottaa suoraan toimintatapoja tai mahdollisesti antaa nuorille kontakteja henkilöihin, jotka voivat auttaa eteenpäin. ”Ovenavaajan” rooli on yksi arvokkaimmista neuvoista ja avusta, jota voit nuorille antaa.

Vuosiraportti ja yrityksen lopettaminen (maalis-huhtikuu)

NY-yrityksen vuosiraportti tulee palauttaa toukokuun 10 päivään mennessä ja vuosiraportissa kuvataan yrityksen toiminta, nuorten oppiminen ja taloudelliset tiedot. Vuosikertomukseen voi myös liittää kommentin neuvonantajalta, jossa itse kerrot omista kokemuksistasi vuoden aikana.

Vuosiraportin tulee olla enemmänkin kuvaus toiminnasta kuin yrityksen virallinen vuosikertomus. Kun vuosikertomus on lähes valmis, olisi hyvä pitää tapaaminen (tai kommentoida vuosikertomusta

sähköpostitse) ennen vuosikertomuksen palauttamista kouluun ja NY-toimistoon. Vuosikertomukseen tulee myös saada neuvonantajan allekirjoitus tilintarkastuksen osalta.

NY-yritys tulee lopettaa lukuvuoden loppuun mennessä ja tätä ennen tulee pitää lopettava kokous, jossa toiminta virallisesti lopetetaan ja sovitaan voitonjaosta sekä sijoitettun pääoman palauttamisesta.

Toiminnan arviointi ja palautekeskustelu (toukokuu)

Kun toiminta on lopetettu ja vuosiraportti palautettu olisi hyvä pitää arviointikeskustelu vuoden tapahtumista, hyvistä hetkistä, ongelmista ja miten niistä selvittiin sekä pohditaan, mitä kaikkea sitä voisikaan tulevaisuudessa tehdä.

Samalla sinun olisi tärkeää kertoa nuorille mitä itse olet oppinut toiminnasta ja samalla kannustaa nuoria eteenpäin seuraavissa haasteissa.

Nämä ohjeet ovat suunnattavia suosituksia, mutta on Sinusta itsestäsi ja myöskin nuorista kiinni, miten toimitte yhteistyössä.

6 Neuvonantajana toimiminen - FAQ

✿ Mitä materiaalia on tarjolla?

NY tarjoaa valmiin perusmateriaalin, jota opettajat voivat koulun vaatimusten mukaan täydentää tai jättää osin käyttämättä. Lisäksi on luotu neuvonantajan oppaan toiminnassa mukana oleville vapaaehtoisille.

✿ Kuinka paljon aikaa vapaaehtoisena toimiminen vie?

NY-Oma talous noin 4-12 tuntia ja NY-Vuosi yrittäjänä / Oma yritys noin 10 -15 tuntia lukuvuoden aikana.

✿ Kuka toimii yhteyshenkilönä?

NY:n puolelta yhteyshenkilönä toimii alueellinen NY-toimisto tai kansallinen toimisto.

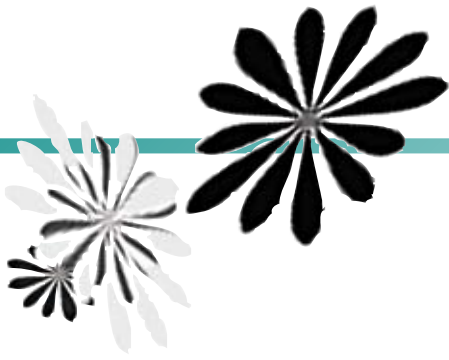
Koululla yhteyshenkilönä toimii se opettaja, jonka tunneilla kurssi järjestetään.

✿ Miten minun tulisi auttaa markkinoinnissa (NY-Vuosi yrittäjänä / NY-Oma yritys)?

Markkinointi on joko helppoa tai vaikeaa. Markkinoinnista on yrityksen kansiossa kirjoitettu opas, mutta ideoiden ja toimintatapojen erilaisuudesta johtuen markkinointisuunnitelmaa ja ideoita kannattaa arvioida oman kokemuksen perusteella. Tärkeää on ottaa kantaa markkinointisuunnitelman toteutuskelpoisuuteen, nuorten motivaatioon toteuttaa se sekä aikataulun realistisuuteen.

Tärkeä asia, jossa voit auttaa nuoria on uudet kontaktit alueella toimiviin mahdollisiin ostajiin. Tällaisia voivat olla esim. erilaiset tilaisuudet tai tapahtumat, alueen yrittäjäyhdistyksen kokoukset, nuorkauppakamarin, rotarien tms. tilaisuudet, markkinat, joita järjestetään tms. Sinun ei tarvitse eikä tulekaan itse järjestää asioita nuorten puolesta vaan esim. sanoa, että ”soita henkilölle X, sano minulta terveisiä ja kerro että voisit tulla puhumaan NY-yrityksestäsi”. Nämä mahdollisuudet ovat nuorille tärkeitä ja tuovat valtavasti lisämotivaatiota yritystoimintaan.

☞ Tekeekö NY-yritys kirjanpidon (NY-Vuosi yrittäjänä / NY-Oma yritys)?

NY-yritysten tulee pitää kirjaa tuloistaan ja menoistaan. Kirjanpidolle ei ole asetettu erillisiä vaatimuksia, joten periaatteessa yksinkertainen kirjanpito, jossa toisessa sarakkeessa tulot ja toisessa menot riittää. Tärkeintä opiskelijoille on ymmärtää, miksi kirjaa pidetään ja että omat ja yrityksen rahat on pidettävä toisistaan erillään.

Yleisesti koulussa on olemassa jokin käytäntö ja keskiasteella usein kirjanpito tehdään korkeakoulun ohjelmilla. Peruskoulussa ja lukiossa kirjanpidon taso vaihtelee opiskelijoiden oman osaamisen mukaan. Voit yhdessä tarvittaessa keskustella kirjanpidosta ja sen toteuttamisesta esim. ensimmäisessä tapaamisessa.

☞ Millä paikkakunnilla vapaaehtoisia tarvitaan?

NY-ohjelmia käytetään noin 90 koulussa ja oppilaitoksessa ympäri maata ja mukaan tulee uusia kouluja, oppilaitoksia ja korkeakouluja jatkuvasti. Tarkasta tilanne NY-yhteyshenkilöltä tai kansallisesta toimistosta.

www.nuoriyrittajyys.fi

☞ Maksavatko NY-yritykset veroa?

Verohallituksen päätöksen mukaan NY-yritystoiminta rinnastetaan opiskelijoiden henkilökohtaiseen tulonhankkimistoimintaan ja yrityksen maksamat palkat tai tuotto ovat opiskelijoiden henkilökohtaista tuloa, joka tulee merkitä veroilmoitukseen kohtaan "Muut tulot". Verohallituksen päätös on kokonaisuudessaan verohallituksen sivuilla:

www.vero.fi -> Vero-ohjeet -> Verohallituksen ohjeita.

3.4.2006 Nuori yrittäjyys ry:n opinto-ohjelmat (Ohje 553/345/2006)

☞ Miten pääsen mukaan ja mistä saan lisätietoja?

Ottamalla yhteyttä Nuori yrittäjyys ry:n kansalliseen toimistoon tai NY:n aluetoimistoon

www.nuoriyrittajyys.fi -> aluetoimistot

Päyhteistyökumppanit

Troll Capital

OPETUSHALLITUS

Yhteistökumppanit

Perustajajäsenet

Toimintaa tukevat säätiöt

- Yksityisyrittäjien säätiö
- Teknoliateollisuuden 100-vuotissäätiö
- Svenska kulturfonden
- Emilie och Rudolf Gesellius Fond
- Liikesivistysrahasto

A Member of JA Worldwide

Nuori Yrittäjyys
Ung Företagsamhet
Finland

Nuori yrittäjyys ry

Toinen linja 14

00530 Helsinki

www.nuoriyrittajyys.fi

info@nuoriyrittajyys.fi